

Sygn. akt V W 5402/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2018 r.

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie V Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Klaudia Mitek

Protokolant: Paulina Kowalczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 stycznia 2018 r. sprawy przeciwko:

M. R., s. L. i E., ur. (...) w Ł.

obwinionemu o to, że:

w dniu 19 października 2016r., tj. 7 dni od daty otrzymania ostatniego pisma wysłanego na adres zameldowania, będąc właścicielem samochodu marki O. o nr rej. (...), wbrew obowiązkowi na żądanie Straży Miejskiej nie wskazał komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w dniu 4 stycznia 2016r. ok. godz. 08:20,

tj. za wykroczenie z art. 96 § 3 kw w związku z art. 78 ust. 4 Ustawy z dnia 20.06.1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 108 poz. 908 z późn. zm.)

K. R., c. H. i G., ur. (...) w W.

obwinionej o to, że:

w dniu 19 października 2016r., tj. 7 dni od daty otrzymania ostatniego pisma wysłanego na adres zameldowania, będąc właścicielem samochodu marki O. o nr rej. (...), wbrew obowiązkowi na żądanie Straży Miejskiej nie wskazała komu powierzyła pojazd do kierowania lub używania w dniu 4 stycznia 2016r. ok. godz. 08:20,

tj. za wykroczenie z art. 96 § 3 kw w związku z art. 78 ust. 4 Ustawy z dnia 20.06.1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 108 poz. 908 z późn. zm.)

orzeka

I. Obwinionego M. R. uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 96 § 3 kw wymierza mu karę grzywny w wysokości 200 (dwieście) złotych.

II. Obwinioną K. R. uznaje za winną popełnienia zarzucanego jej czynu i za to na podstawie art. 96 § 3 kw wymierza jej karę grzywny w wysokości 200 (dwieście) złotych.

III. Zasądza od każdego z obwinionych po 30 (trzydzieści) złotych tytułem opłaty, obciąża ich kosztami postępowania w sprawie w kwocie po 100 (sto) złotych.

Sygn. akt V W 5402/16

UZASADNIENIE

Na podstawie zgromadzonego i ujawnionego w toku rozprawy głównej materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 stycznia 2016 r. ok. godz. 8:20 przy ul. (...) w W. Straż Miejska (...) W. ujawniła wykroczenie polegające na postoju na chodniku bez pozostawienia minimum 1,5 m przejścia dla pieszych przez kierującego pojazdem marki O. o nr rej. (...), tj. czyn z art. 90 kw.

Z uwagi na powyższe Straż Miejska wezwała następnie właścicieli pojazdu K. R. i M. R. do wskazania kierującego pojazdem lub użytkownika pojazdu w wymienionym wyżej dniu. Wezwania zostały odebrane przez adresatów, którzy nie wskazali, komu został powierzony pojazd do kierowania lub używania w przedmiotowym czasie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie:

1. notatek urzędowych - k. 1, 10
2. zdjęć - k. 2, 11
3. wezwań - k. 3, 5, 12, 14
4. potwierdzeń odbioru - k. 4, 6, 13, 15

Obwiniony **M. R.** nie przyznał się do zarzucanego mu czynu. Obwiniony stawiał się na rozprawę. Podczas wyjaśnień nie kwestionował tego, że samochód marki O. jest jego własnością. Powoływał się na okoliczność niezgodności dokumentacji zdjęciowej ze stanem faktycznym. Podniósł ponadto, iż nie mógł wskazać kierującego pojazdem, gdyż ten nie stał w miejscu wskazanym przez Straż Miejską, wobec czego do czynu w ogóle nie doszło. Wyjaśnił, że odebrał wezwanie i zapoznał się z jego treścią, jednakże w dołączonych do niego załącznikach nie było rubryki, w której obwiniony mógłby wpisać, iż sytuacja przedstawiona przez Straż Miejską nie odpowiada stanowi faktycznemu oraz takiej, w której mógłby oświadczyć, iż rezygnuje ze składania zeznań. Powołał również okoliczność, że Straż Miejska nie podjęła żadnych czynności zmierzających do wyjaśnienia sprawy.

Obwiniona **K. R.** również nie przyznała się do zarzucanego jej czynu. Obwiniona stawiała się na rozprawę i oświadczyła, że zapoznała się z treścią wezwania. Wyjaśniła, że nie odpowiedziała na nie, ponieważ użytkuje samochód na zmianę z mężem i nie sprawdza kto kiedy korzysta z pojazdu, wobec czego nie miała wiedzy aby odpowiedzieć na pismo ze Straży Miejskiej. Podniosła ponadto, że wskazanie przez nią nieprawidłowej osoby mogłoby narazić ją na oskarżenie o składanie fałszywych zeznań. Powołała się również na okoliczność, że Straż Miejska nie ustaliła kto użytkował pojazd w danym dniu oraz że nie poczyniła nawet starań w tym zakresie. Obwiniona stwierdziła, że Straż Miejska powinna przedstawić stosowny materiał dowodowy, pozwalający na ustalenie kto w danym czasie prowadził samochód. Podniosła również, że materiał dowodowy zebrany w sprawie niniejszej nie pozwala na ustalenie takiej osoby.

Sąd zważył, co następuje:

Uwzględniając przeprowadzone i ujawnione w sprawie dowody, Sąd uznał, iż potwierdziły one ponad wszelką wątpliwość sprawstwo i winę M. R. i K. R. w odniesieniu do przypisanego im czynu.

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom obwinionych w części, w której potwierdzili oni fakt otrzymania wezwań i nie udzielenia nań odpowiedzi zgodnie z ich dyspozycją. Są one potwierdzone innymi dowodami zgromadzonymi w sprawie, tj. ujawnionymi w toku przewodu sądowego dokumentami. Sąd uznał za wiarygodne również wyjaśnienia obwinionej K. R. dotyczące wspólnego korzystania z samochodu przez oboje małżonków oraz nie prowadzenia w tym zakresie rejestru.

Sąd odmówił przyznania waloru wiarygodności wyjaśnieniom obwinionym w pozostałej części, w której zaprzeczali oni swojemu sprawstwu. Takie twierdzenia, w szczególności powoływanie się na niezgodność przedstawionej dokumentacji ze stanem faktycznym, zarzut niepodjęcia przez Straż Miejską niezbędnych czynności wyjaśniających oraz nie zebrania przez strażników wystarczającego materiału dowodowego stanowią jedynie linię obrony przyjętą przez obwinionych w celu uniknięcia ukarania za popełnione wykroczenie.

Przeprowadzone na rozprawie głównej dowody w postaci dokumentów, ze względu na swój charakter i rzeczowy walor, nie budziły wątpliwości Sądu co do faktu, na którego okoliczność zostały sporządzone oraz ze względu na okoliczności, które same stwierdzały. Sąd nie znalazł ponadto powodów, które podważałyby ich wiarygodność, w związku z powyższym uczynił je podstawą dokonanych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych.

Należy na wstępie podkreślić, że w niniejszym postępowaniu niewątpliwie jest, iż w dniu 4 stycznia 2016 r. ok. godz. 8:20 przy ul. (...) w W. ujawnione zostało wykroczenie drogowe polegające na postoju na chodniku bez pozostawienia min. 1,5 m przejścia dla pieszych przez kierującego pojazdem marki O. o nr rej. (...), tj. czyn z art. 90 kw. Potwierdziły to zebrane w sprawie dowody w postaci notatki urzędowej /k. 1/ oraz zdjęć /k. 2/.

Nie ulega również wątpliwości, iż współwłaściciele pojazdu marki O. o nr rej. (...), tj. obwinieni, zostali skutecznie wezwani przez Straż Miejską (...) W. do wskazania kierującego pojazdem lub użytkownika pojazdem w wymienionym wyżej dniu.

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie, Sąd wziął pod uwagę stanowisko obwinionej K. R., zawarte w argumentacji powołanej podczas składania wyjaśnień. Stanowisko to sprowadza się do twierdzenia, że obwinionej po wezwaniu jej przez Straż Miejską, miało przysługiwać prawo do odmowy składania wyjaśnień (ewentualnie zeznań), ewentualnie prawo do uchylenia się od odpowiedzi na pytanie. Stanowisko to formułuje również m.in. tezę, jakoby właściciel pojazdu nie miał żadnych obowiązków ustawowych wynikających z art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

W ocenie Sądu nie ma wątpliwości, że twierdzenia obojga obwinionych stanowią wyłącznie przyjętą przez nich linię obrony i obliczone są na uniknięcie odpowiedzialności za zarzucony czyn.

Zgodnie z art. 96 § 3 kw, karze grzywny podlega ten, kto wbrew obowiązkowi nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Wykroczenie określone w art. 96 § 3 kw ma na celu m.in. ustalenie kierującego pojazdem w razie popełnienia przestępstwa lub popełnienia wykroczenia z udziałem tego pojazdu. Przepis ten odnosi się wprost do obowiązku wynikającego z art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym, zgodnie z którym właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec. Wykroczenie (zgodnie z art. 6 § 1 kw) można popełnić nie tylko w zamiarze bezpośrednim ale także ewentualnym, tzn. przewidując możliwość popełnienia wykroczenia godzić się na to. Zatem, obwinieni tym samym biorąc pod uwagę istnienie ustawowego obowiązku określonego w art. 96 § 3 kw, przewidywali możliwość popełnienia tego wykroczenia, tzn. godzili się na jego popełnienie.

W niniejszej sprawie obwinieni w żaden sposób nie wykazali, aby spełnione zostały przesłanki wyłączające popełnienie przez nich wykroczenia. Odnosząc się do okoliczności, jakoby obwinionej po wezwaniu jej przez Straż Miejską do udzielenia odpowiedzi w trybie art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym przysługiwało tzw. prawo „do milczenia”, wystarczającym będzie przywołanie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30.11.2004 r. (sygn. I KZP 26/04, OSNKW 2004/11-12/102), w której jasno wskazano, że odpowiednie stosowanie - z mocy art. 41 § 1 kpw - w postępowaniu w sprawach o wykroczenia przepisu art. 183 § 1 kpk, w jego brzmieniu ustalonym przez ustawę z dnia 10.01.2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 17, poz. 155), nie oznacza, aby osoba przesłuchiwana w charakterze świadka (składająca oświadczenie dowodowe w tym charakterze) w sprawie o wykroczenie mogła uchylić się od odpowiedzi na pytanie, jeżeli jej udzielenie mogłoby narazić osobę dla niej najbliższą na odpowiedzialność tylko za wykroczenie. Jednocześnie podkreślić należy, że obwinionej naówczas nie przysługiwałoby również żadne prawo do odmowy składania wyjaśnień, gdyż po otrzymaniu przedmiotowego wezwania nie miała ona jeszcze statusu obwinionej czy podejrzanej o popełnienie wykroczenia – odwrotnie, została wezwana do udzielenia informacji na podstawie ustawy i miała prawny obowiązek czynności tej dopełnić.

Warto podkreślić także, iż organ nie zwraca się z zapytaniem o wskazanie osoby, która popełniła wykroczenie – zwraca się wyłącznie o wskazanie osoby, której pojazd został powierzony do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Wskazanie osoby, której został powierzony pojazd do używania lub kierowania nie jest zatem w żadnym razie tożsame z oskarżeniem tej osoby o popełnienie czynu zabronionego.

Wyjaśnienia obwinionych obrazują jednocześnie, że nie wystąpiły w sprawie żadne przesłanki, na podstawie których mogliby się oni uchylić od obowiązku odpowiedzi na temat danych osoby, której powierzyli pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Jeszcze raz wypada zaznaczyć, że udzielenie informacji Straży Miejskiej na temat tego komu pojazd został powierzony, nie jest równoznaczne ze wskazaniem przez właściciela, że to ta osoba popełniła wykroczenie, osoba, której pojazd powierzono, może przecież na przykład bez zgody lub wiedzy właściciela powierzyć ten pojazd jeszcze komuś innemu. Organ zaś nie zwrócił się do obwinionych z zapytaniem o wskazanie osoby, która popełniła wykroczenie – lecz wyłącznie o wskazanie osoby, której pojazd został powierzony do kierowania lub używania w oznaczonym czasie.

W ocenie Sądu udzielenie odpowiedzi wymijającej, bądź też zasłanianie się niepamięcią, może być uznane za przejaw zachowania sprawczego z art. 96 § 3 kw (podobnie postanowienie Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 26 września 2012 r., sygn. akt VIII Kz 444/12). Niewskazaniem osoby, której powierzony został pojazd do kierowania lub używania poprzez udzielenie odpowiedzi negatywnej będzie bowiem zarówno niewskazanie tej osoby, jak i stwierdzenie zobowiązanego, że nie wie on, w czyjej dyspozycji pozostawał pojazd w czasie zdarzenia (por. R.A. S., Wykroczenia drogowe. Komentarz, W. K. 2011).

W sprawie niniejszej na obwinionych jako współwłaścicielach i użytkownikach pojazdu, ciążył obowiązek w zakresie uregulowanym w artykułach 96 § 3 kw i 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Oznacza to, że osoba zobowiązana wobec organu ma obowiązek posiadania danych na temat tego, kto użytkował jej pojazd i czynić to może w sposób dla siebie dogodny i przez siebie obrany, np. poprzez zwykłe zapamiętywanie tych faktów, bądź jeśli osoba nie przechowuje w pamięci takich danych – w inny korzystny dla niej sposób, tak by zgodnie z ustawą móc efektywnie wywiązać się z obowiązku wobec organu, w sytuacji zwrócenia się o takie dane przez organ zgodnie z dyspozycją art. 96 § 3 kw.

W zakresie sprawstwa obwinionych należy również zauważyć, iż sposób ich postępowania w istocie miał na celu uniknięcie odpowiedzialności (lub uchronienie innej osoby) za popełnione wykroczenie drogowe. Należy tu zwrócić uwagę na podstawowe okoliczności. Po pierwsze, wyjaśnienia obwinionej opierały się m.in. na uzurpowanym uprawnieniu do odmowy wskazania kierowcy pojazdu, co omówiono wyżej – obwiniona w żaden sposób nie odniosła się do meritum wezwania. Po drugie, oboje obwinieni próbowali bardziej znaleźć punkt zaczepienia do zniechęcenia organów postępowania wyjaśniającego do dalszego zajmowania się sprawą niż mieli na celu wypełnienie ciężącego na nich z mocy ustawy obowiązku. Po trzecie, obwinieni są współwłaścicielami samochodu, osobami dorosłymi i poczytalnymi - nic przekonującego nie wskazuje zatem, aby mogli oni mieć jakkolwiek problem z przyporządkowaniem pojazdu do właściwej osoby. Po czwarte, wezwanie doręczono obwinionym w czasie nieodległym od zdarzenia, eliminując tym samym niekorzystny w tym aspekcie wpływ czasu.

Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom obwinionego dotyczącym niezgodności stanu faktycznego ze stanem przedstawionym przez strażnika, z racji ich wzajemnej sprzeczności oraz uznania za wiarygodne i poparte materiałem dowodowym okoliczności sprawy przedstawionych przez Straż Miejską. Sąd nie obdarzył również walorem wiarygodności twierdzeń obojga obwinionych dotyczących zarzutów jakoby Straż Miejska nie podjęła w niniejszej sprawie jakichkolwiek czynności wyjaśniających.

W świetle złożonych wyjaśnień, koniecznym jest zaznaczenie, iż przedmiotem niniejszej sprawy nie jest badanie przestrzegania zasad ruchu drogowego dotyczących parkowania oraz jego prawidłowości. Przedmiotowe postępowanie nie dotyczy również oceny skuteczności działań Straży Miejskiej. Sprawa niniejsza obejmuje bowiem konieczność rozważenia czy obwinieni popełnili wykroczenie polegające na niewskazaniu przez właścicieli pojazdu osoby, której pojazd ten został powierzony do kierowania bądź używania w oznaczonym czasie. W przedmiotowym stanie faktycznym, nieobecność sprawcy czynu podczas ujawnienia wykroczenia, skutkowałą powstaniem wątpliwości

co do jego osoby. Aby zachować prawidłowość postępowania należało więc w pierwszej kolejności przeprowadzić niezbędne czynności wyjaśniające, zmierzające do ustalenia kto popełnił dane wykroczenie. Wezwanie Straży Miejskiej adresowane do współwłaścicieli pojazdu było zatem - wbrew temu co zgodnie twierdzą obwinieni, próbą wyjaśnienia wątpliwości, zmierzającą do ujawnienia sprawcy wykroczenia. To właśnie kierowane dwukrotnie do każdego z obwinionych wezwania stanowiły czynności wyjaśniające okoliczności analizowanej sprawy. Podkreślić również należy, że obwinieni, pomimo swego przekonania o niezgodności przedstawionej sytuacji ze stanem faktycznym oraz o niewystarczających działaniach Straży Miejskiej, nie podjęli jakiegokolwiek próby uzyskania bardziej szczegółowych informacji o zdarzeniu oraz wyjaśnienia jego okoliczności. Pomimo wystosowanych do nich pouczeń nie stawili się w placówce Straży Miejskiej, nie nadesłali też należytych wyjaśnień.

Wobec powyższego twierdzenia i wyjaśnienia obwinionych stanowią w ocenie Sądu jedynie linię obrony przyjętą w celu uniknięcia ukarania za popełnione wykroczenie. Obwinieni w żadnym momencie nie odnieśli się bowiem do meritum wezwania, skupiali się jedynie na okolicznościach nie mających znaczenia dla sprawy. Mając na uwadze przytoczone argumenty, w ocenie Sądu należało uznać obwinionych za winnych popełnienia zarzucanego im czynu, albowiem ich zachowanie wyczerpuje znamiona wykroczenia przewidzianego w art. 96 § 3 kw. W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozostawia wątpliwości w zakresie winy K. R. i M. R., która została udowodniona.

Dokonując wymiaru kary Sąd kierował się dyrektywami wymiaru kary z art. 33 kw. Sąd brał zatem pod uwagę stopień społecznej szkodliwości czynu i cele kary w zakresie społecznego oddziaływania, a także cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma ona osiągnąć w stosunku do obwinionych. Sąd wziął również pod uwagę rodzaj i rozmiar szkód wyrządzonych wykroczeniem, stopień winy i zachowanie obwinionych.

Wykroczenie wskazane w art. 96 § 3 kw zagrożone jest karą grzywny. Orzeczona wobec obwinionych kara grzywny w wysokości po 200 zł zdaniem Sądu jest odpowiednia do stopnia społecznej szkodliwości czynu obwinionych oraz stopnia ich zawinienia i stanowić będzie dolegliwość o charakterze represyjno - wychowawczym, zapobiegającym w przyszłości ponownemu łamaniu przez obwinionych porządku prawnego. Sąd jest zdania, iż poprzez orzeczenie względem obwinionych kary grzywny, zrealizowane zostaną tak cele prewencji indywidualnej, która ma na celu przede wszystkim powstrzymanie sprawcy od tego typu zachowań w przyszłości, jak i prewencji generalnej, której zadaniem jest kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa i utwierdzanie jego prawidłowych postaw wobec prawa. Dodać należy, iż w sytuacji, gdy maksymalna sankcja karna za wykroczenie z art. 96 § 3 kw wynosi w zw. z art. 24 § 1 kw 5.000 zł grzywny, kara po 200 zł grzywny nie jest karą zbyt surową. Należy też pamiętać, że wymierzanie kary jeszcze łagodniejszej byłoby swoistym premiowaniem osób, które przyjmują „taktykę” nie reagowania (lub odmawiania odpowiedzi) na wezwania uprawnionych organów w związku z czynnościami w sprawach o wykroczenia drogowe (których często są rzeczywistymi sprawcami), w odróżnieniu od osób, które na te wezwania reagują, ponosząc odpowiedzialność za wykroczenie lub wskazując właściwe osoby.

Sąd zasądził od obwinionych na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania w wysokości po 100 zł i wymierzył opłatę w wysokości po 30 zł na podstawie art. 118 § 1 kpw w zw. z § 2 i § 3 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2017 roku w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty sądowej od wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia i art. 119 kpw w zw. z art. 3 ust. 1 i art. 21 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w sentencji